biBUŁa

Biuletyn Informacyjny BUŁ

nr 6/2012 (62)
ISSN 2084-4670

SPIS TREŚCI

wydarzenia
..... Wystawa miniatur i spotkanie poetyckie
..... Wernisaż - Region i naród
..... Spotkanie z Reinhardem Grossmannem
..... Kiermasz książek używanych
..... Spotkanie w American Corner

Informacje
..... Czasopism z kolekcji JSTOR
..... Warszawskie Targi Książki

ludzie książki
..... Henryk Worcell

nowości książkowe

W Y D A R Z E N I A

Wystawa miniatur Zdzisława Muchowicza i spotkanie poetyckie

W dniu 18 maja 2012 r. w galerii na III piętrze BUŁ odbył się wernisaż miniatur Zdzisława Muchowicza. Wernisaż połączony był ze spotkaniem poetyckim pt. Malowane - wyśpiane, w którym uczestniczyli Autor miniatur i Dariusz Staniszewski oraz akompaniujący na gitarze Miłosz Muchowicz. Spotkanie prowadziła poetka Magdalena Cybulska.

Autorzy czytali swoje wybrane wiersze, a po spotkaniu można było kupić tomiki poezji. Pokazane na wystawie wielobarwne miniatury (obrazy formatu A5) były realizowane przez Zdzisława Muchowicza w ciągu ostatnich dwóch lat. Przedstawienia surrealistyczne, zgeometryzowane, ale również figuratywne zostały wykonane w technice kombinowanej, tjm. akwarela, akryl, tusze barwne i zaimpregnowane.

Zdzisław Muchowicz - plastyk, poeta, historyk, teatrolog, maratończyk. Swoje prace (malarstwo, rysunek) wystawia od 1968 r. w Łodzi /wielokrotnie/, Kamieniu Pomorskim, Świnoujściu, Poznaniu, Warszawie. W latach 1997-2007 prowadził "Galerię 206" w Łodzi. Jest współzałożycielem (wraz ze Zdzisławem Wegenko) grupy poetyckiej "Motyl". W 2011 r. ukazał się jego tomik poezji "Pan Lantufli i jego zachwaszczony ogród" (BOK Rondo). Wyróżnikiem jego twórczości malarskiej i poetyckiej jest surrealizm.

Dariusz Staniszewski - starszy bibliotekarz pracujący w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi. Jest redaktorem naczelnym Gazety Twórczych Bibliotekarzy i Przyjaciół "Na Stronie" wydawanej przez WIMBP. Należy do Grupy Poetyckiej "Motyl". Autor wierszy, bajek, opowiadań, piosenek. Debiutował tomikiem poetyckim "Rozpinając łezcy" (2008). W 2009 r. ukazały się także, napisane wspólnie z Agatą Chlebną, "Chimeryki łódzkie" czyli limeryki poświęcone bibliotekarzom. "Wybijanki prosto z głowy" (2010) to rymy o Łodzi, o jej jasnych i ciemnych stronach, o tych zakątkach, przeoczonych, które można polubić a nawet się nimi zachwycić, o miejscach i zawiłkach, które zawstydzają, irytują, przerażają. To wystukiwany w rytmie hej-hopu, czyli: hip-hopu, białego wiersza i mrocznej ballady, ciąg przemyśleń, odprysków stanu świadomości schyłku 2009 r. "Łodzią z czwartego piętra w dół" (2010) to podróż poetycka autora utrzymana w torie nostalgicznym od miejsc i światów związanych z jego dzieciństwem po czasy nam współczesne. Dariusz Staniszewski to autor książeczek dla dzieci z serii "Łódzkie Przygody Duszka Migawki": "Poznajemy Duszka Migawkę" (2010), "Dziki Zachód nad Księżym Młynem" (2010), "Cyrk Krasnoludka Podbródka" (2010). Jego utwory zamieszczane są także na literackich portalach internetowych (maria.duszka.pl, poetika.pl).

(Marzena Kowalska)

(zdjęcia - T.Szczepanowski)

Wernisaż – Region i naród

W dniu 16 maja 2012 r. w galerii na I piętrze BUŁ odbył się wernisaż pt. *Region i naród. 125 lat niemieckiej historografii i krajoznawstwa na temat dziejów Niemców w Poznaniu i w Polsce*. Wystawa powstała w 2010 roku, w którym przypadały dwie rocznice: 125. rocznica założenia *Towarzystwa Historycznego Prowincji Poznańskiej i 60. rocznica powstania Komisji ds. Historii Niemców w Polsce*, nawiązująca w swojej działalności do dawnych tradycji Towarzystwa. Ekspozycja ukazała powstanie, rozwój, strukturę członkowską, konferencje, publikacje oraz ważniejsze postaci związane z działalnością tej organizacji. Wystawie towarzyszyła prezentacja dorobku naukowego Katedry Literatury i Kultury Niemiec, Austrii i Szwajcarii Uniwersytetu Łódzkiego na temat niemieckojęzycznych lodzian oraz wielokulturowej historii Łodzi.

Uroczystego otwarcia wystawy dokonały Dyrektor Biblioteki pani Maria Wrocławska, kierownik Katedry Literatury i Kultury Niemiec, Austrii i Szwajcarii prof. zw. dr hab. Joanna Jabłkowska oraz przedstawicielka Zarządu Komisji ds. Historii Niemców w Polsce, dr Krystyna Radziszewska.

Wernisaż połączony był z sesją naukową, Głos zabrały prof. zw. dr hab. Joanna Jabłkowska, która zaprezentowała stan i perspektywy badań Katedry Literatury i Kultury Niemiec, Austrii i Szwajcarii na temat historii niemieckojęzycznych lodzian i wielokulturowej historii Łodzi oraz dr Monika Kucner, która wygłosiła referat na temat *Literatury niemieckojęzycznych lodzian*.

(Marzena Kowalska)

(zdjęcia - T.Szczepanowski)

Spotkanie z Reinhardem Grossmannem

21 maja 2012 r. w Bibliotece Uniwersytetu Łódzkiego odbyło się spotkanie z niemieckim pisarzem i działaczem na rzecz zbliżenia polsko-niemieckiego. Autor przedstawił swoje opowiadania, których można było posłuchać zarówno w oryginale, jak i polskim przekładzie.

Reinhard Grossmann ur. się w 1943 r. w Landeshut (Kamienna Góra). Jest dyplomowanym anglistą, historykiem i absolwentem teologii ewangelickiej. Pracował jako nauczyciel gimnazjalny, pełniąc przez wiele lat odpowiedzialne funkcje w organach samorządowych.

Od wielu lat popularyzuje dzieło swej zmarłej już żony, Gerlinde Grossmann, interesującej poetki i artystki-plastyka. Reinhard Grossmann jest inicjatorem cennych inicjatyw zbliżania kultur, organizowanych obalania negatywnych stereotypów w kontaktach polsko-niemieckich i m.in. współwydawcą antologii poetyckich "Wersze polsko-niemieckie/ Gedichte deutsch-polnisch" (Łódź 2005) oraz "Uwalnian ptaki-emy" (Łódź 2009). Jest członkiem stowarzyszenia literackiego NordBuch we Flensburgu.

W ostatnich latach sam często sięga po pióro, pisząc interesujące opowiadania i odbywając wiele spotkań autorskich. W ofercie wydawniczej ATE w Niemczech ukazały się ostatnio m.in. jego "Lodzer Texte. Reisache. Skizzen und Erzählungen" oraz "Der polnische Professor und andere Liebesgeschichten". Reinhard Grossmann miał już kilka spotkań autorskich w Polsce, zwłaszcza w okręgu łódzkim, z którym utrzymuje bliskie i serdeczne kontakty.

(dr Małgorzata Polrola)

(Jolanta Jerzyk-Wojtecka)

Kiermasz książek używanych

Pracownicy Oddziału Gromadzenia Zbiorów BUŁ przygotowali kiermasz książek używanych. Impreza, która na stałe weszła do kalendarza wydarzeń w Bibliotece odbyła się już po raz 4. Tym razem w dniach 21-25 maja 2012. Zaprezentowano około 8 000 woluminów książek, czasopism i płyt CD dotyczących różnych dziedzin nauki.

Bardzo dobrze sprzedawały się słowniki językowe, monografie historyczne, beletrystyka i taki narzędzia jak dzieła Lenina. Pierwszego dnia sprzedały około 500 woluminów znalazło nabywców. Wielu z nich wyrażało ogromne zadowolenie z poczynionych zakupów i dopytywało o kolejne edycje kiermaszu. Cieszymy się, że nasza oferta znalazła uznanie użytkowników, a budżet Biblioteki zyskał nowe środki na zakupy książkowe.

(Małgorzata Kielan)

Spotkanie w American Corner

Centrum American Corner Łódź zorganizowało spotkanie przy okazji szczytu NATO w Chicago. 21 maja gościni Centrum byli: **Andrew Armstrong** (sekretarz ds. polityczno-wojskowych Ambasady USA) oraz **dr Przemysław Żurawski vel Grajewski** z Uniwersytetu Łódzkiego. Spotkali się w Centrum American Corner, aby omówić zakończony właśnie szczyt NATO w Chicago. Nasi goście odpowiadali także na pytania publiczności na temat rozwoju współpracy dwustronnej pomiędzy Polską i USA w dziedzinie bezpieczeństwa, na temat "resetu" rosyjsko-amerykańskiego i i jego znaczenia dla Polski. Poruszano także kwestie miejsca USA w polityce polskiej po 1989 r.

I N F O R M A C J E

Bezpłatny dostęp do wybranych czasopism z kolekcji JSTOR

Wydawałoby się, że w dobie wszechpanującego Internetu dostęp do wiedzy jest łatwy. A tymczasem, prawo wejścia do elektronicznych artykułów naukowych dla osób, niekorzystających z usług bibliotek jest tak łatwy nie jest, a na pewno nietani. Aby przeczytać artykuł naukowy, gdy nie jest się czytelnikiem biblioteki lub biblioteka nie posiada dostępu do publikacji, trzeba czasem zapłacić nawet kilkanaście dolarów lub euro. Na szczęście wydawcy, w celach promocji, pozwalają niekiedy na czasowy (np. miesięczny), nieograniczony dostęp do wybranych kolekcji czasopism elektronicznych. Niektóre wydawnictwa decydują się też na udostępnianie czasopism na zasadach Open Access (OA).

Taką polityką przyjął JSTOR, który we wrześniu ubiegłego roku poinformował, iż na zasadach OA udostępnia kolekcję *Early Journal Content*, stanowiącą 6% wszystkich swoich zasobów i zawierającą prawie 500 tys. artykułów z ponad 200 czasopism. W *Early Journal Content* znajdują się czasopisma publikowane przed rokiem 1923 w Stanach Zjednoczonych oraz czasopisma spoza USA publikowane przed 1870 r.

Kolekcja zawiera artykuły poświęcone sztuce, naukom humanistycznym, ekonomicznym, politycznym, matematycznym i innym dziedzinom wiedzy. Ponadto niedawno uruchomiono eksperymentalny program - *JSTOR Register&Read*, który indywidualnym użytkownikom umożliwia bezpłatny dostęp online do 75 czasopism. Jak wskazuje nazwa, aby czytać wybrane artykuły trzeba zarejestrować się/zalogować w *MyJSTOR*. Utworzenie konta pozwala na stworzenie "półki", na którą można dodawać i usuwać z niej wybrane publikacje.

Na "półce" jednocześnie mogą być umieszczone maksymalnie 3 artykuły, a usunięcie któregoś z nich może nastąpić dopiero po 14 dniach od chwili umieszczenia go tam. Więcej informacji o programie znajduje się na stronie: http://about.jstor.org/rr

(Ilona Niewczas)

Warszawskie Targi Książki

W dniach 10-13 maja 2012 r. odbyły się Warszawskie Targi Książki (WTK). W Pałacu Kultury i Nauki swoją ofertę przedstawiły wydawnictwa z kraju i ze świata, a także m.in. Ambasady Hiszpanii i Izraela oraz Ministerstwo Kultury i Turyzmu Azerbejdżanu.

Na kilkuset stoiskach można było zapoznać się z nowościami na rynku wydawniczym, w atrakcyjnych cenach nabyć książki, płyty oraz czytniki ebooków, bo oczywiście tego urządzenia nie mogło zabraknąć na WTK. W Pałacu Kultury i Nauki miało miejsce także Forum Nowych Technologii poświęcone książkom elektronicznym.

Program Targów był niezwykle bogaty. Przez 3 dni zorganizowano liczne warsztaty, konkursy, prezentacje, debaty i spotkania z autorami: Sylwią Chutnik, Olgą Tokarczuk, Grzegorzem Kasdepke, Małgorzatą Kalicińską, Andrzejem Sapkowskim, Jackiem Hugo Baderem. Przygotowano też wiele atrakcji dla dzieci i młodzieży m.in.: głośne czytanie "Ani z Zielonego Wzgórza", lekcje literatury dla młodzieży szkolnej.

Podczas targów ogłoszono nominacje do Nagrody Literackiej Nike oraz Nagrody Literackiej Gdynia. Zaprezentowano prace konkursowe młodych projektantów mody zrealizowane w ramach projektu społecznego Reading is a fashion, którego celem jest połączenie świata mody i czytelnictwa.

Warszawskim Targom Książki towarzyszył festiwal Komiksowa Warszawa, który zaprezentował bogaty świat narracji obrazkowej. Targi cieszyły się zainteresowaniem zarówno ludzi młodych jak i starszych i jak podaje PAP frekwencja przekroczyła 40 tys. osób, a organizatorzy szacują, że była o 25% większa niż rok temu.

(Ilona Niewczas)

L U D Z I E K S I Ą Ż K I

30-ta rocznica śmierci Henryka Worcella

Henryk Worcell właśc. Tadeusz Kurtyka urodził się 1 sierpnia 1909 roku we wsi Krzyż . W 1913 r. wraz z rodziną przeniósł się do Brzeźnicy, gdzie rodzina otrzymała w posiadanie gospodarstwo rolne. Kurtyka ukończył cztery klasy szkoły powszechnej, a następnie podjął naukę w I Państwowym Gimnazjum Matematyczno-Przyrodniczym w Tarnowie. Przyszły pisarz nie uczył się dobrze, popadł w konflikt z rodzicami, co spowodowało, że pod w 1925 r. uciekł z domu do Krakowa. Zatrudnił się w Grand Hotelu w Krakowie, gdzie wykonywał pracę pomywacza, bufetowego a w końcu kelnera. Michał Choromański, jedna z czołowych postaci przedwojennego życia literackiego, zwrócił uwagę na młodego człowieka, który w przerwach pomiędzy wykonywaniem pracy czytywał Tołstoja. Kiedy dowiedział się, że kelner nie tylko czyta, ale i pisze pamiętnik, zaczął zachęcać go do nauki i literatury. On także wymyślił mu pseudonim - Henryk Worcell.

W 1936 roku początkujący pisarz wydał "Zakłęte rewiry". Powieść ta stała się sensacją, Worcell przeniósł się do Zakopanego, gdzie poznał środowisko literackie. Podczas okupacji niemieckiej w latach 1943-1945 był przymusowym robotnikiem wywożonym do pracy w Niemczech. Na krótko zamieszkał w Zakopanem. W lipcu 1945 zamieszkał w miejscowości Heinzendorf (dzisiejsza Skrzynka). Tam Worcell wrócił do pisania. Jedną z powieści oparł na swoich doświadczeniach z obozu pracy przymusowej, której jednak nigdy nie skończył. W październiku 1945 r. ukazał się jedynie jej fragment w "Tygodniku Powszechnym".

W grudniu tego samego roku, w czasopiśmie "Odra" wydrukowano jego reportaż z Ziem Odzyskanych pt. Gorący dzień w "Heinzendorfie". Reportaże i artykuły Worcella powodowały konflikty z miejscową ludnością. Doszło nawet do tego że w wyniku pobicia stracił oko. W 1949 roku referent Henryk Głowacz, funkcjonariusz Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Bystrzycy Kłodzkiej, wykorzystując donosy, zarzucił Worcellowi rozsiewanie plotek wrogich państwu. Worcell nie przyznał się do zarzutu, ale został zastraszony przez ubeka. W 1949 roku podpisał zobowiązanie o współpracy i przyjął pseudonim Konar. W 1955 roku pisarz zdecydował się wstąpić do PZPR.

Po wydarzeniach 1956 roku, wraz z rodziną Worcell przeniósł się do Wrocławia. W sierpniu 1964 roku ponownie zwerbowany został do współpracy z SB. Pisarz informował swoich "opiekunów" o przyznawanych stypendiach, staraniach o wyjazd zagraniczny, przekazywał listę z nazwiskami, adresami, telefonami, twórczów skupionych wokół Koła Młodych przy ZLP. Z tej grupy szczególne donosił na Janusza Styczna i Rafała Wojaczka. Współpraca z SB zakończyła się w 1973 roku. Spowodowały ją narastające problemy pisarza z alkoholem. W 1968 roku Worcell został prezesem wrocławskiego oddziału ZLP. Pozostawał nim przez trzy lata. Pisarz zmarł w 1982 roku.

(oprac. Piotr Bajsarowicz)

Polecamy - wybrane nowości książkowe BUŁ

P O L S K I E

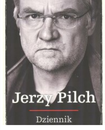

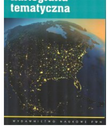

Z A G R A N I C Z N E

(książki będą dostępne dla Czytelników po opracowaniu i wprowadzeniu do bazy)

Redakcja: Mariola Augustyniak, Piotr Puchowski. Siedziba redakcji: Biblioteka Uniwersytecka w Łodzi, ul. Matejki 32/38, 90-237 Łódź, tel.: 42 6356002. Wydawcą Biuletynu BiBUŁa jest Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego.